

Mashelo Ma Anfem na Raru Ta Amari Ma Rawuni Kpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kasothne ayiki a komane an fem akpet, ɔwa yi amari methenane a komane na-e, na yi angbeth na rawankom, malompi, yi mathofel ka noru.

Ɔwa, ka kala agbar yi kasay amari ma anfem akpet ma po kara kadifethane lke po leser ttemp ta anfem akpet, ɔwa ke po kara ka raru are, pe yi nagra anfem akpet manba na rawankom ra kfof, katag edina, ke ba rones kpa ye, age na tha yi mafela ma anfem akpet thon be noru. Ɔwa o fisa ti, kama a te gbondar anfem re tay o tay be me yo na an thanthone te kumpar age bet anfo so me thaler na-e, ɔwa lasoma, a yi teke bot etho mekunkela na-e.

Ɔwa a yi teke sakethi akera lke der o der, teke yo tathof ta raru be tmane. Ɔwa lasoma anfem na tathof be an worane ka raru, an bot ka masekrane man teke be kama an gbasi ofu felen malane ma kasog anfem akpet amari akomane na, ka ayiki yi to wuni kpet o yi-e, kpa runigani, yi bom nan a thenane. Ɔwa an be teke seka ro di rawankom yi mayi makolo ma anfem akpet.

Ɔwa rokom kati be tathof ate yi ka anenki age, tsonne kpa, ta te worane rakin yi tathof ta raru tek sakethi yi kewop amari a komane anfem akpet yi rawankom tan.

Ɔwa anpo be te kai kasothne amari ame yi rawankom are, ya yi ankolo na masekrane ame.

Lasoma Akamatho ka Anfem na Raru ke Thasa

Akera lke kpa :

Mashelo ma kasog amari a komane anfem akpet ame, ma yi otoma wa wuni o wuni yi ka tathof ta raru be kama wuni o wuni, agbar o gbar ka raru, o yi teke bot masekrane ame re meri loko be, re kethekesa anfem akpet kama an seka kyikis amari a komane anfem akpet yi rawankom tan ro di, ketog ka an yi ka tathof ro kor yi age yi ka tathof tbra. Kama anfem be ka raru an wor masekrane ame. Ɔwa kama an sothne, yi kewop masekrane ame ketog ka anfem na tathof yi ka anenki age yi ketog ka anfem be man kaman-e :

1. Ansekəl Atotoko

A kom anfem akpet be na athenane yi rawankom. Ɔwa an ba memari methenane. Ɔwa an ba mefith yi tchemp. Chigan, an yi teke gbasi ankos nan mo kpa na tekom.

2. Ansekəl beka mare

Wuni o wuni o ba mari ma rawankom, yi mamari a bot ka masekrane ame, kama a te say ko ta abonsho, mayi ma agder hog, kpa uwan duni thalom wunibom, sothlom atent man fof, agdina man tan, thalom kpa agbar an yi, teke ate mo wor ka ameri hog, anthof hog, thalom agbonsho o wur, te mone, ta ro a kom ko-o, yi metoma o-e. Rodi kati so, a ye teke yo ko agbay te kpa agbar age ro yi, amari o toma, thalom matoma ma anthof, thalom agbar ɔwuni o yi-e, thalom kpa anthof age po chiya ka agyethe nati, thalom a tan ni masheheke, anyi ro ratha ka athof lom, thalom an baye ate ma yo ka agyethe nate.

3. Ansekəl beka masas

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari ta ɔhesɛm ɛɔɛ, rɔwankom rɔɛ yi kɔfisɔs ɔhesɛm ɛɔɛ.

4. ɔsɛkɛl beka mɔɔlɛ

A ye sɔ tɛkɛ wop wuni rɛtar, thalɔm kɛyis kɔ mɛshɛkɛ. A ye sɔ tɛkɛ wop wuni, kɛthila atar dɛ rɔɛ o rɔɛ. Kɛthila ɔɛfɛm ka rɔtar a yi tɛkɛ gbɛɛ ki.

5. ɔsɛkɛl beka tamath

A ye tɛkɛ thɔlɛr, kɛsɔmpar, thalɔm kɛgbalo wuni ka ɔɛfɔsɔ rɛkɔm.

6. ɔsɛkɛl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari mɔɛ a yi tɛkɛ sɔɛ kɔ kɛtanɛɔnɛ ka ɔɛthɔ-e.

7. ɔsɛkɛl beka tamthɛdɛrɛɛ

ɔɛfɛm ɔkɛpɛt a thɛnɔnɛ tɛri rɔ dɛr ka ɔɛthɔ. ɔwa ɔɛ ba ɔmari ma kɔmɔ ɔɛthɔ ɔɛ gbɛpɛr ɛa. ɔwa ɔɛ ba ɔmari ma kɔmɔ ɔɛthɔ ɔɛ bum ɛa kɛwur ka ɔɛ mɛ yɔ ɛa ɔɛgbɔy; ta ɔɛ mɛshim mɔsekranɛ ɔmɛ, thalɔ m tɛkɛ yɔ ɔɛfɛm ɔlɔm ɔɛ lɛsɛr mɔsekranɛ ɔmɛ.

8. ɔsɛkɛl beka tamthɛresas

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari kɔmɔ a thonkanɛ kɔ ta bɛpi wuni o wuni ɔ kɛthi kɔ ɔmari mɔɛ ka rɛwuni kɛpɛt kɛtanɛɔnɛ ka ɔɛ thɔ.

9. ɔsɛkɛl beka tamthɛɛɛɔnɛ

A ye tɛkɛ barkar wuni ka ɔɛfɔsɔ. A ye tɛkɛ bot kɔ dɛr ɔfɛnɔnɛ thalɔm kɛfitha kɔ rɛthɔf ɔtɛl ka mɔ tɛ mɔ yɛma.

10. ɔsɛkɛl beka tɔfɔt

A yi tɛkɛ sɔɛ wuni o wuni ɔfɛrɛ ɔthɛnɔnɛ suɔ kɔ ɛlɔɛs ka ɔɛbare ɛa ɔɛthonkas gbɛrkethe mɛ tɛ yɔ ɔgbɔy ka kɔgbɛngbɛn ɔmari mɔɛ yi ɔɛgbɛthɛ ɛɔɛ, yi mɔlɛs thalɔm tɔlɛs a pa tɔ yɔ-e.

11. ɔsɛkɛl beka tɔfɔt ɛɛɛ

ɔwa wuni o wuni a po bot ka ɔɛbare ɛa ɔɛthonkas bɛ ta mɔlɛs a pa mɔ yɔ-e, a ye tɛkɛ gbasi kɛpa ɔtɛ a lɔm kɛpa tɔ yu-e tɛtɛɛ, haɛ thas a po gbɛngbɛɛ yi kɛlɛfthi lɛfthi. ɔwa a sɔɛ kɔ ɔɛfɛrɛ ɛa kɛthonka kɔmɔ ɔ kɛthiɛka ɔtɛ a dɛɛ kɔ. ɔwa thas a bɛp kɛpa ɔtɛ a l m tɛtɛɛ yɛnka ma wop kɔ tɛn.

ɔwa a ye tɛkɛwop wuni ka ɔɛthɔ ka mɔlɛs ɔmɛ pɛyi ɔ botɛ ri mɔta mɔɛ, pɛ ka ɔɛthɔ ɛa ɔɛthɔf ɛɔɛ-o, thalɔm ɔthɔf ɔtɛl ka ɔlɔkɔ a yɔ mɔlɛs mati-e. ɔwa a ye tɛkɛ thɔlɛr wuni pɛ thas mɔ to a bot tɛkɛthɔlɛr wuni mɛshim ɔɛthɔ ka ɔɛlɔkɔ ɔ shim ɔɛthɔ-ɔ.

12. ɔsɛkɛl beka tɔfɔt mɔrɛɛ

A ye tɛkɛ bot kɛsɛɛ ka ɔɛgbundu, ɔɛbɔnshɔ, mɔyira thalɔm ɔtɛ mɔ gbal, ɔwa kɛsambos ayiki tɔɛ yi ɔɛs ɛɔ ɔfɛɔ. ɔwa wuni o wuni ba ɔmari ma kɔ yɔ ɔɛthɔ ɔɛ chimɔ kɔ ka ɔɛ mɛ bot kɔ kɛsɛɛ-e.

13. ɔsɛkɛl beka tɔfɔt mɛsas

Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra kakɔnɛ ro ɔ yema yi kɛbot mɛyira mɔŋ ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

Ɔwa wuni o wani ɔ ba amari ma katey hali ro a kom kɔ-e tɛkɛ kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kɛkalɔnɛ ro ɔ wur-e.

14. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt maɲlɛ

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kagbuke ɔ kɔ manknɛ ra lɛthɔf alɔm, kɔmɔ a te dif kɔ.

Ɔwa a ye tɛkɛ nɔy kɔ amari ame ta salata efɔf eyay yay, thalɔm rɛ tɛtɛk tɛlɔm tɛ wɔŋ rapolitikis, thalɔm tɛtɛk te lɛsɛr mɛthank ma Aɲyunaytɛd Neshɔn.

15. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt tamath

Wuni o wuni ɔ ba amari tɛkɛ yira ka aɲthɔf ɲɔŋ.

Ɔwa wuni ɔ bayɛ mari tɛkɛ kɛthi ɔkos kɔŋ amari ma kayi ukin ka aɲthɔf ɲɔŋ, thalɔm kɛbɛnt kɔ kɔmɔ ɔ te shinkar kayi ukin ka aɲthɔf ɔ te yema.

16. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt tamthrukin

Aɲfɛm aruni yi aɲfɛm abom po tɛna-e, aɲ ba mari tɛkɛ nɛntɔnɛ mɔ to aɲ yema-e; tɛkɛ te kɛlɛnɛ tɔ lɔbɔnshɔ, aɲthɔf, thalɔm aɲdina kɔmɔ aɲ tɛpi tɛlɛk tɛŋ.

Ɔwa a ye tɛkɛ nɔt wuni kɛ kɔnɛ balɔ ka ɔwe ɔ te yema. Aɲɛ mɛnɛntɔnɛ-e, aɲ yi tɛkɛ bɛŋ ka mɛyema maɲ.

Ɔwa mɔ pɛyi rɛlɛk ra mɛyira ra yi kɔboth ka lɛkɛlɛŋ kɛlɛŋ ka mɛyiranɛ-e, aɲɛ ka lɛkɛlɛŋ bɛ yi ka aɲthɔfɛ, a yi tɛkɛ bum ɲa dɛ rɔŋ o rɔŋ maɲ yema yɛtha-e.

17. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt tamthɛdɛrɛŋ

Wuni o wuni ɔ ba amari tɛkɛ ba lɛkɛŋ kɔŋ kɔn son. Ɔwa ɔ gbɛli sɔ kɔl ba lɛkɛŋ yi afɛm alɔmɲ.

Ɔwa wuni ɔ bayɛ mari tɛkɛ kɛthi kɔ ki ra fɔsɔ rɛkom.

18. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba amari ma rawankom ra kɛtɛmtɛmnɛ to ɔ yema, ɛnanɛ yɔŋ yi aɲdina ɔ yema wɔp-e. Wa ɔ ba amari ma kɛshinkar aɲdina ɔ yema, yi mɔlanɛ mɔŋ. Ɔwa ɔ ba rawankom ra kɛthɛksɔ, kɛbɛthɔ, kɛtɛŋɛ ye yi kɛthɛksɔ mɔlanɛ mɔŋ pɛyi kɔŋ son-o, ka lɛkɛlɛŋ kɛlɛŋ yi afɛm alɔm-o, dɛr ɔgberkethe-o, thalɔm ka aɲ gbundu ɲɔŋ.

19. Aɲsɛkɛl bɛkɔ tɔfɔt tamthreɲanlɛ

Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra lɛtɛ ɔ tɛmɔ yi kɛfɔf lɛtɛ ɔ yema-e. Ɔwa rawankom lɛrɛ ɔ ba ri tɛkɛ bɛt lɛtɛ ɔ nanɛ kɛ tɛ bot kɔ kɛ sɛŋ yi kɛthɛns, thalɔm kɛsakɛthi tɛra yi ɛtɛmtɛmnɛ dɛ rɔŋ o rɔŋ kɛ tɛkɛlɛnɛ ro ɔ yi-e.

20. Aɲsɛkɛl bɛkɔ kɛgba

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kɛwɔp mɛgbanɛ mɛthɔfɛl yi kɛkulunɛ aɲɛ ɔ yema-e.

A ye tɛkɛ fɔsar wuni kɔmɔ ɔ kɛkulunɛ ka lɛtɛ ɔ te yema-e.

21. An̄səkəl beka kəgba ɲin

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kaɣbasi aɣbaɾ ka aɲkwament ɲa aɲthɔf ɲɔɲ, kətaɲ ka kəɲɔɲ gbeɲ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.

Aɲkwament aɲ yi təkətaɲane ate aɲfem aɲ yema-e. ɔwa maɲema ame aɲ tə tɔrine ɲa ka kaɲtente thith aɲe aɲ yema-e, ka aɲgbundu. ɔwa a ye təkə pənsəne amari ma wuni o wuni po bək təkɪ thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ təma ta aɲɔɲ.

[Missing?]

22. An̄səkəl beka kəgba maɾəɲ

ɔwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətaɲ ka aɲfəm akəpet-e, ɔ ba amari ma kaɱaɱane kɔ kaɱa pəfisa kɔ kətaɲ ka ɛmar ya aɲthɔf, ɛmar ya taɲthɔf tətəl, kətaɲane ka mɔ to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətaɲ ka aɲkos ɲɔɲ.

23. An̄səkəl beka kəgba ɛsas

ɔwa wuni o wuni ɔ ba amari ma kaɱworək maɾan̄th, raɱwankom ra kaɲhith kɔ rəmaɾan̄th yi ka ɔlompi wati kaɱaɱ ate pənsəne kəsɔɲ wuni maɾan̄th.

ɔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba araɱ aɲhənane bepi aɲ yɔ məpaɲ məthənane kəte tɔ aɣbay.

A yi təkə raɱ wuni o wuni araɱ aɲfɔ mə gbəli sɔɲ kɔ ayiki tɔɲ ka raɲək rɔɲ yi kəmar maɲay məlɔm ɔ yi təkə yɔ ka akələɲ kələɲ ɔyi-e.

Wuni o wuni ɔ ba amari təkə kulune, thalɔm kətəpi aɲənki mə chimɱ kɔ kaɱa ɔ sotho araɱ aɲfɔ ka maɾan̄th mɔ worək-e.

24. An̄səkəl beka kəgba manle

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kaɱfothane kəwur kaɲɔ maɾan̄th to ɔ yema. ɔwa ɔ ba amari ma kaɱsɔɲ kɔ aɲkɔ mɔ fothane aɲkɔ o ɲkɔ.

25. An̄səkəl beka kəgba tamath

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kaɲi uyənki məɛɛr, yi kaɱbɔr kɔɲ. ɔwa aɲ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyɛt ɛwɔɲ, aɲseth kaɲi, təl ɛbeki, ɛmar ya aɲthɔf. ɔwa ɔ yi təkə sotho amaɱ ka aɲɲkɔ mɔ te yi rə məpaɲth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səke ulɔpəne, thalɔm kəsəke ubora, ubaki, ɔwa sothəlɔm ma mɔ tə sɔ gbəli worək ka aɲyɛthe ɲɔɲ.

Aɲkomra yi aɲfəth be a yi təkə sɔɲ ɲa məmaɱ məthəkɔɲ. Aɲfəth aɲe ma kom ka ka te tha naɲtane yinka te tha naɲtaneɲ, a yi təkə sɔɲ ɲa ɛmar ɛthənəne.

26. An̄səkəl beka kəgba tamthurukin

Uwath O wath ɔba amari ma k aɲkɔ ɔKaraɱ A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon ka karaɲ ka aɲaran̄the təfəth. Kere kaɲhəkəs taɲtol yi kaɱkaraɲ kəboli rəkɔm a yi təkə sɔɲ ki ka aɲfəth aɲe gbəli thəkəs yi kaɱkaraɲ kati.

ɔwa kakaraɲ a yi təkə yɔ ki kaɱa kə gbəli maɱ ɔwuni kaɱa ɔ kɔ rodi, tə kəbaɱ aɲiki tɔɲ yi raɱwankom rɔɲ. ɔwa kəyi təkə gbəli kara kɔ kəsəthraɲe ɛmera, kaɱmuyane, kə kara rəyathki kətaɲ ka ta bona ta araɱ, aɲfəm akəpet, ɛdina ɛɣbaske ɣbaske, ɔwa yi kə kara məthɔfəl mɔ to Aɲyunaɲɛd Nəshon aɲ yema-e.

Aṅkomra aṅ ba ʌmari ma kathith ko kə karanḡ kaṅ yema aṅfeth ḡaṅ aṅ karaṅ-e.

27. Aṅsəkəl beka kəgba tamthəderəṅ

Ɔwa wuni o wuni ɔba ʌmari ma kaṭaṅ maṭkur ma aṅfəm ḡɔṅ ʌme ɔ yema-e, yi ka ʌkələṅ kələṅ ɔ yi-e. Ɔ yi təkə yanthene maṭay ʌme, ɔwa ɔ yi təkə mar kaṃa mə ko ro di ka mɔyey.

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kəbum maḡi, maḡet ʌme ɔ beṃpa yi ʌtaṭa ʌte kɔnɔṅ ɔ gbal-e.

28. Aṅsəkəl beka kəgba tamthresas

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaṭaṅaṅe ʌḡe ɔ yema pəyi ka aṅthoṭ ḡɔṅ rəkoro, thaom rə təthoṭ tətəl ro mɔ gbəli soṭho ʌḡfere ḡa ka soṭho maṭay ʌme be a gbal ka maṣekrane ʌme ka raṭaṅkom rɔṅ kəyankaṅ.

29. Aṅsəkəl beka kəgba tamthreṅaṅle

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba ʌḡgbethe ḡa təkə mar ʌkələṅ kələṅ ɔ soṭho raṭaṅkom be ɔ po teḡa yi kəwur ḡaḡieṅ.

Ɔwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba ʌmari yi raṭaṅkomrɔṅ, ta taṭa ti kəpa ɔ yi ro ratha ka ʌ ḡtho. Ɔwa ɔ yi təkə yikis ʌmari yi raṭaṅkom ra aḡkos ḡɔṅ. Ɔwa ɔ aṅfəm ḡa raṭaṅkom.

Ɔwa ʌmari ʌme yi raṭaṅkom ʌre, e sɔṅ ye wuni mari təkə te taṅaṅe maḡotəs ma Aḡyunayted Neshon.

30. Aṅsəkəl beka kəgba tɔfɔt

Ɔwa ʌte yi ka maṣekrane ʌme be, a ye təkə gbasi ti təkə soṃpar ʌḡthoṭ, wuni o wuni, thaḡm ʌnənki ḡa ʌḡfəm, thaḡm təkə kasara ʌmari yi raṭaṅkom yi ka maṣekrane ʌme.